

3.2 Hoe gaan we na het vaststellen van de visie en de omgevingsverklaring de ambities samen realiseren?

Met het vaststellen van de visie en de omgevingsverklaring begint het echte werk pas. Dit doen we langs verschillende sporen:

1. Omgevingsplan en andere kaders

In het omgevingsplan legt de gemeente de juridische kaders vast op basis van de visie. Dit doen we stap voor stap. Deze juridische kaders zijn bindend voor inwoners, ondernemers en andere initiatiefnemers. De gemeente werkt het 'ja-mits' principe hierin uit.

2. Verleiden

In Bernheze kiezen we er voor om mensen te verleiden het goede te kiezen. Alleen wanneer het echt nodig is gebruiken we juridische kaders in het omgevingsplan.

Dat verleiden doen we met vier sporen:

a. Met geld

Met subsidies en andere financiële prikkels geven we initiatiefnemers en inwoners een extra duwtje in de rug om te kiezen voor de ambities uit de visie. De overheidspartners zoals de EU, het rijk, de provincie, het waterschap en de gemeente maken de ambities uit deze visie mogelijk door hun specifieke uitkeringen, innovatiefondsen en stimuleringsgelden. Maar daarnaast zijn er ook andere particuliere fondsen die initiatieven ondersteunen die bijdragen aan de ambities. We maken zo min mogelijk gebruik van negatieve prikkels als straf of dwang en gaan dus niet met bijv. een tegeltax bewoners straffen. We willen eerder belonen met bijvoorbeeld een vergroeningskorting of klimaatkorting op de rioolheffing als voorbeeld.

b. Grondposities

Inzetten van grondpositie voor het realiseren van de ambities uit de visie.

c. Communicatie

Door informatie en kennis te delen over de belangrijke opgaven uit deze visie en de praktische oplossingsrichtingen, kunnen onze inwoners, ondernemers en partnerorganisaties andere en betere keuzes maken.

d. Partnerdeals

Partners kunnen met elkaar een deal sluiten om zowel de ambities uit de visie te realiseren als de ambities van inwoners en ondernemers.

3. Monitoring en evaluatie

Niet alleen het opstellen van de omgevingsvisie vraagt tijd en aandacht, maar ook het vervolg ervan. De omgevingsvisie is een continu proces en past binnen de beleidscyclus. Monitoringsinformatie en evaluatie kan daarom aanleiding zijn om de omgevingsvisie bij te stellen. We worden als het ware gedwongen om vooruit te kijken en de haalbaarheid van onze visie te bepalen. Monitoring en evaluatie zijn belangrijke instrumenten om onze leefomgeving continu te verbeteren. De Omgevingswet schrijft dit zelfs voor.

4. Vierjarige cyclus

We gaan aan de slag met een vierjarige cyclus, waarin we het monitoren, evalueren, herijken en aanpassen elke vier jaar organiseren. De ambities uit onze omgevingsvisie werken door in alle andere acties van de gemeente, zoals het omgevingsplan, programma's en vergunningverlening. Maar dat geldt ook voor de andere partners. De omgevingsvisie werkt door in hun bedrijfsvoering of planning. Omdat de Omgevingswet iedereen ruimte geeft voor initiatieven in de leefomgeving, is de gemeente niet meer alleen aan zet. Monitoring is een instrument om te toetsen of we de gezamenlijke doelen en ambities uit de omgevingsvisie dichterbij brengen.

Met de omgevingsvisie bepaalt de gemeente welke ontwikkelingen wenselijk zijn.

We stellen, zoals eerder geschreven, een vierjarige cyclus voor. We monitoren voortdurend, evalueren vierjaarlijks, waarna we kunnen herijken en aanpassen. De omgevingsvisie is dynamisch en onderhevig aan maatschappelijke veranderingen. Het beste moment daarvoor lijkt ons binnen een jaar na de gemeenteraadsverkiezingen. Dit betekent dat we aan het einde van de eerst volgende bestuursperiode in 2029 de evaluatie af moeten hebben en in 2030 het proces starten om samen te herijken of de ambities uit de visie willen aanpassen. Dan willen we ook de ontbrekende onderdelen van de omgevingsvisie aanvullen, zodat alle andere beleidsvisies met betrekking tot de fysieke leefomgeving kunnen vervallen. In 2030 hebben we dan voor het eerst een complete integrale visie.

5. Omgevingsprogramma's als instrument

Een omgevingsprogramma is een flexibel instrument uit de omgevingswet dat de overheid kan toepassen in verschillende fasen van de beleidscyclus. Het instrument is een beleidsdocument, net als de omgevingsvisie zelf. Een programma omvat maatregelen en is zelfbindend voor het bestuursorgaan dat het vaststelt. Een programma is, anders dan een omgevingsplan, niet direct bindend voor derden, tenzij we dat met hen afspreken.

Het instrument leent zich voor beleidsdoorwerking in de beleidscyclus van de Omgevingswet en kan daarnaast ook worden ingezet bij beleidsontwikkeling en uitvoering. Als de het college van B&W van de gemeente een programma opstelt, dan moeten ze motiveren hoe de samenleving en andere bestuursorganen betrokken zijn geweest bij de voorbereiding. Er zijn verschillende methodes om een programma op te stellen. In Bernheze denken we aan zowel gebiedsgerichte programma's als thematische programma's.

Programma's voor gebieden en dorpskernen

Het college van B&W kan ervoor kiezen om samen met de betrokken partners per gebied of dorpskern een integraal omgevingsprogramma op te stellen. Dit houdt in dat het college samen met partners kijkt naar de individuele kwaliteiten en behoefte van de gebieden of kernen en deze relateren aan de keuzes die we in de omgevingsvisie hebben gemaakt. Je kunt dan denken aan:

- Hooge Vorrssel en andere delen van de Peelhorst in Bernheze
- Beekdallandschap Aa en Leijgraaf
- Per dorpskern inclusief de kernranden

Programma's voor thema's

Het college B&W kan er ook voor kiezen om samen met partners voor een onderwerp uit de omgevingsvisie een programma op te stellen. Het resultaat hiervan is dat ze nadrukkelijk verbindingen en dwarsverbanden moeten gaan leggen. Gedacht kan worden aan:

- Bouwen en wonen
- Groene gezonde structuren
- Mobiliteit en infrastructuur
- Water en riolering